

hvoraf den ene Del sagde, at et saadant Theater slet ikke var til Andet end til Lyst og til Lyftighed. Der var Mand, som dengang aabent vedkjendte sig denne Anskuelse; de søgte ikke at skjule det med vage Udtryk om, at de ganske vist havde en vis Interesse for Theatret, men de sagde ligefrem deres Mening, og i Spidsen for dem stod en Mand, hvis Navn havde og til Dato har en meget stor Betydning for de Herrer. Han betragtede ikke Theatret som Andet end som en Anstalt til Lyst og Lyftighed. At dette virkelig skulde være hans Mening, har jeg aldrig formaaet at forklare mig; men saaledes udtalte han sig, og der var Mange, som fulgte ham. Det var deres Mening, at det var en stor Feil, at der stod de Ord ovenover Scenen: „Et blot til Lyst“, thi det var netop blot til Lyst, og Theatret var ikke Noget, hvortil Nagsdagen skulde bevilge Benge. Paa den anden Side stod imidlertid de Mange, det store Flertal her i Folkethinget, og ogsaa udenfor denne Sal, som mente, at dette var en fuldstændig forkert Opfattelse; og at det, der nu saaledes i en lang Række af Aar havde glædet saa Mange — dem selv, deres Forældre og deres Bedsteforældre, kort sagt Slægt efter Slægt i 100 Aar, nemlig at sidde i det kongelige Theater, hvor de ofte, naar de havde set op paa Inscriptionsen over Scenen, havde følt, hvor sande de Ord vare, at dette var ei blot til Lyst, men havde haat og altid vilde have en stor Betydning for dem selv personlig og for det hele Folk, navnlig vel ved den indirekte Paavirkning, som en saadan Scene har paa Literaturen og Digtekunsten — de mente, hvad der er uimodsigeligt og ubefrideligt, at et saadant Theater har en mægtig Indflydelse paa Folket. Denne hele modsatte Opfattelse gik da ud paa, at vi i vort Theater havde en Institution, som i vort lille Land, der i saa mange Henseender maa staa tilbage for andre Nationer, maatte holdes i Væ, navnlig fordi den havde vidst at hævde sin Plads over hele Norden, ja langt ud over Norden, og at dette midt i et Folk, som var trykket fra saa mange Sider, havde sin store Betydning. Saaledes stod da de to Anskuelser imod hinanden, men de faldt ikke umiddelbart sammen med de politiske Partier her. Der var en Mand, som ogsaa jeg kan regne til min bestemte Modstander i politisk Henseende, det ærede Medlem for Svanborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), der paa ingen Maade var af den Mening, at Theatret ingen Betydning havde; han var og er tvertimod en varm Ven af Theatret, og han har udtrykkelig udtalt i denne Sal, at der skulde meget til, for at han skulde komme paa den Ranke, at Theatret skulde udflettes af de bestaaende Statsinstitutioners Tal. Nu vil man imidlertid maasse sige, at det jo heller ikke er det, som nu ligger for; der er Ingen, som nu vil ødelægge Theatret; vi ere jo Alle dets Venner. Saaledes kan

man sige og vil man maasse sige — jeg tror nu ikke, det er berettiget, det maa jeg ærlig tilstaa — men paa den anden Side maa jeg ogsaa sige, at jeg tror, at det er meget urigtigt her at tale om Forgubelse. Der er virkelig Intet af, hvad der i den Henseende er kommet frem, herved tidligere eller nu, og jeg tør paastaa, heller ikke fra min Side, der berettiger til denne Ytring. Jeg tror, at jeg ganske simpelt og naturligt har talt om Theatret paa en Maade, som paa ingen Vis gaar ud paa Forgubelse, og jeg tror derfor, at den ærede Ordførers Udtryk om Forgubelse ikke var rigtig begrundet. Jeg tror ikke, at der er nogen Overdrivelse tilstede fra vor Side; man vilde maasse snarere kunne finde en Overdrivelse fra den anden Side, naar der tales om, hvad de Herrer ville gjøre for Theatret, og om den gode Stemning, som behersker dem overfor Theatret. Jeg tror, det bliver udtalt saa lidt fra de Herrer Side — og i den Henseende er den ærede Ordfører ogsaa fslbig — at man nærer en saa overordentlig varm Interesse for Kunst og Theater, at man formodentlig kommer Sandheden nærmere, naar man ikke tager de Herrer saa ganske paa Ordet; i alt Fald tror jeg, at de Ytringer, der ere brugte i denne Retning, ere vel stærke. Men som sagt, man vil vel nu bemærke, at det ikke er herom, Taler er, at der slet ikke nu er Spørgsmaal om, at Nogen betragter Theatret blot som en Hjælpesbod eller en Lyftighedsanstalt, men at man betragter det som et Nationalinstitut af stor Betydning for det hele Folk. Man kan fremdeles sige til, at der heller ikke her er Spørgsmaal om, at det nu skal ophøre at eksistere, men at der blot er Tale om midlertidig at standse dets Drift, og at det altsaa ikke er værd nu at bringe dette Spørgsmaal paa Bane. Jeg tror imidlertid, at det ikke godt kan undgaa, at disse Betragtninger maa komme frem netop ved denne Leilighed, hvor Spørgsmaalet ligger for som nu; men jeg skal dog ikke gaa dybere ind paa denne Sag; den har jo været Gjenstand for en yderligere Forhandling mellem den ærede Ordfører og Ministeren. — Hvad der synes mig isinefaldende, er, at Bestemmelsen om at lukke Theatret den 1ste Juli selvsjælgelig ikke kan forstås saaledes, at de Herrer ere bange for, at Direktionen skulde glemme at lukke det den 1ste Juli — thi Theatret bliver jo hvert Aar lukket den 1ste Juli — men den gaar ud paa noget ganske Andet. Man maa se, hvad hvad der kan følge bagefter; det er jo muligt, at det snart vil kunne aabnes igjen, men der er dog ogsaa mange Chancer for, at det kan være meget længe, inden dette kan ske, ja, der kan endog være meget stor Tvivl om, hvorvidt Alt nogetsinde vil kunne søres tilbage igjen. Der er i og for sig ikke nogen stor Forskjel paa, om man bruger det ene eller det andet Udtryk, men jeg anser det dog for mindre heldigt, naar man udtrykker sig saaledes: Dette Skridt have vi ikke foretaget,